

„EDINOST“

izhaja dvakrat na teden, vsako sredo in soboto ob 1. uri popoldne.

„Edinost“ stane:

za vse leto gl. 6.—; izven Avst. 9.— gl.
za pol leta „ 3.—; „ 4.50
za četrt leta „ 1.50; „ 2.25
Posamične številke se dobivajo v prodajnicah tobaka v Trstu po 5 nov., v Gorici in v Ajdovščini po 6 nov.
Na naročbo brez priložene naročnine se upravnštvo ne ozira.

EDINOST

Vsi dopisi se pošiljajo uredništvu v ulici Carintia št. 23. Vsako pismo mora biti frankovano, ker nefrankovana se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Oglasi in oznanila se računa po 8 nov. vrstica v petimi; za naslove z debelimi črkami se plačuje prostor, kolikor bi ga obseglo navadnih vrstic.
Poslana, javna zahvale, osmrtnice itd. se računa po pogodbi.

Naročnina, reklamacije in inserate prejemajo upravnštvo v ulici Carintia 28. Odprte reklamacije so preste poštnine.

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

IV. edinost je roba.

Vabilo na naročbo.

Z novim letom začela je „Edinost“ svoj petnajsti tečaj. Kakor dosedaj prizadevala si bode svojim naročnikom vsestranski zadovoljiti pri našajoč raznovrstnega gradiva. Vabimo torej vse slovenske rodoljube, da si jo mnogobrojno naročajo ter jo širijo mej svojimi prijatelji.

Cena listu je:

za vse leto gl. 6.—
za pol leta gl. 3.—
za četrt leta gl. 1.50

Vse one, ki so nam za pretekli tečaj kaj na dolgu prosimo, da čim prej svoj dolg poravnajo, kajti izdajanje lista je združeno z velikimi stroški.

V Trstu, 10. januarja.

Govorili smo že v zadnjem listu o slovesnej seji našega mestnega zastopa, pri kateri so umestili župana Bazzoni.

Dogodki, kateri so se mej nami vršili v najbližnji preteklosti, so bili tako važni, da je cela Avstrija obrnila oči svoje proti Trstu. In ker je sedanji naš položaj posledica teh dogodkov, mislimo, da ni odveč, ako se zopet danes pečemo z gori označenem predmetom.

Vest, da je umirovljen prejšnji naš namestnik, vzbudila je senzacijo povsodi. Vés svet izrekel je svoje prepričanje, da temu umirovljenju ne more slediti le promena osebe na namestniškem sedežu, ampak da mora biti govor o promeni vladnega sistema v Trstu. Zaveš, da bodo zavlada druga načela, bila je obča; in to ne le mej nami, ampak tudi v krogih nasprotniških. Italijanskih krivičnikov se je polastil neznanski strah.

Primorski Slovani, katere ste tako dolgo tlačili neizprosna vladina roka in pest nam sovražne irredente, oddahnili so

se, trdno se nadejajoči, da jim posijejo milejši dnevi. Krivica in zatiranje — tako smo mislili — umakni se bode moralna načelom enakosti državljanov in splošnej pravici. Nadejali smo se takega preobrata tem bolj, ker je živi interes državne ideje kategorično tako zahteval. Take so bile naše nade še pred nedavno.

So se-li naše nade vresničile, se je-li res naša usoda zboljšala? Ali smemo gojiti upanje, da se bode naš položaj v Trstu zboljšal, saj v kratkej bodočnosti? Bodimo odkritosrčni: vesele naše nade so se skrčile dokaj, ginjevalo nam, kakor beli sneg pod gorkimi žarki pomladanskega solca. Zeleno drevo, na katerem so cvetele naše nade, jelo se je sušiti: fallen sehe ich Zweig auf Zweig.

Uže priprave same za nove volitve za mestni zastop, oziroma deželni zbor, vzbudile so v nas bojazen, da gospodji, katera je imela krmilo v rokah, ni bilo do tega, da bi brozobzirno izvajala posledice, kakoršne je z logičko silo zahteval novi položaj. Začeli so lavirati in sumljive kompromise sklepati. To je bil prvi greh. Nasledek te neodločnosti je bil, da se je zopet ojačila prestrašena intransigentna italijanska gospoda. Instinktivno je slutila, da položaj jej ni tako neugoden, kakor se je vidilo prvi trenutek, ampak da jim je treba le nekoliko premeniti vedenje svoje. Jedro naj ostane isto, dati mu je samo druge lupine. In nasprotniki se niso varali, prišlo je tako, kakor so računali in si želeli. Vladnim krogom slepo služeči listi, katerim so tudi dunajski židovski listi iz lahko umevnih razlogov glasno pritrjevali, peli so navdušene slavospeve „veselemu preobratu“. Tržaškimi „konzervativcem“ širila so se prsa samega veselja, kajti dosegli so na jeden mah dvojni vapeh: njihove „avstrijstvo“ zasvetilo se je v blišče luči, ne da bi jim bilo treba prikrivati starega svojega sovražstva do nas Slovencev. Irredentizem so vničili — tako so zatrjevali — do cela in definitivno,

zajedno se pa tudi izognili njim gotovo nad vse neprijetnej potrebi, ozirati se na pravice zatiranih Slovencev. Zatiranje Slovencev je tem gospodom glavni aksijom državniške modrosti.

Kolika zmota! Ne razumemo, kako so mogli naši vladini krogi misliti in verjeti, da so se mišljenja in načela kar na mah tako radikalno spremenila, ko so vendar odločujoče osebe iste ostale? Mišljenje in prepričanje se ne da kar tako sleči, kakor slečemo sukno s telesa. To lahkoverje vladino je bil nje drugi greh.

Ako je res še kdo dvojil o tem, tega so morali pri instalaciji županove izusteni govor temeljito poučiti, da je res tako, kakor trdimo mi. Ti govori so bili blisk, ki nam je kaj dobro razsvetlil vse prizorišče.

Glede govora gosp. namestnika je mogoče, da mu bode kdo štel te okolnosti na dobro, da ni žugnil besedice proti nam, proti „agitatorjem“. A nam to ne zadostuje; mi bi bili želeli jasne izjave. Čuti smo morali dosedaj le odurne, neprijazne glasove, zato pa nam bi bila le jedna sama prijazna beseda dobro dela. Pričakovali bi bili, da se bodo prava naša slovesno proklamirala. Odločna, prava beseda iz tako odličnih ust, bila bi gotovo napravila primeren vtis tudi pri italijanskih srditežih. To se ni zgodilo in to je vladin tretji greh! Kaj nam hasnejo platoniška zatrjevanja naše „Triesterice“ o jednako-pravnosti vseh narodov, ko se nam vendar ta jednako-pravnost povsod in vsikdar krati! Tudi to nema veljave, da „Triesterica“ sedaj — ko je prepozno — graja župana, češ, da so bile tiste besede o „agitatorjih“ in „latinske kulture“ — ein sehr unglücklicher Nachsatz. Za tako početje izumilo je naše ljudstvo že davno prav primerno prislovico: po toči zvoniti.

Kar se pa tiče govora županovega, nam je izjaviti, da take breztaktnosti niti pri njemu ne bi bili pričakovali. Da ga ni

do cela omamila strankarska strast, skušal bi bil ob svojem nastopu in pri tako slovesnej priliki, kazati saj na videz objektivnost. Ako bi mu bila pravila dostojnosti le količjak sveta, ne bi bil žalil v tem svečanostnem trenutku svojih, četudi ne ljubih mu soobčanov. Toda nasprotnikom našim ni nobena stvar sveta. In ako je že govoril o „agitatorjih“, zakaj pa ni obsodil zločinskih agitacij, došlih od onstran meje, katerim agitacijam je namen, uničiti državo našo? Na jedni strani je vidil kaj dobro „agitacije“ naših okoličanov, domačinov; na drugo oko je bil pa čisto slep in ni videl gorostasanih stvari, vršečih se na škodo skupnej domovini naše. Ako smo tudi res „agitatorji“, se agitacije naše gibljejo le na postavnih tleh. Morete pa trditi kaj enacega tudi o onih agitacijah, glede katerih ste vi, gospod župan, tako milostno zatisnili jedno oko? —

Dobro je, da vemo, pri čem da smo. A vedi župan Bazzoni, in vedo naj vsi drugi, da rod „agitatorjev“ mej nami ne bo izumrl, dokler ne dosežemo to, kar nam gre — pravice svoje.

—t—

Pijanstvo in njega posledice.

I.

Mnogo se je po slovenskih časopisih že pisalo o pijanstvu in žalostnih njegovih posledicah. Pijanstva strast je uže močno okužila nekatere, osobito nižje slojeve našega ljudstva. Ta grda lastnost razjeda marsikje naše družine ter je čestokrat uzrok njihovim propadom.

Uprav radi tega zadnji čas toliko vlade same, kakor tudi posamezni deželni zbori, obračajo svojo pozornost na to socialno zlo, in se bavijo sprašanjem, kako bi se isto moglo odpraviti, oziroma zmanjšati. V nekaterih deželah so se izdali de-

„Prosim vas ene same rešilne besede, besede, ki me potrdi, da mati odobruje vedenje jedinega svojega sinu! — In sin ta, katerega že dolgo mučijo hudi dvomi o lastnej bodočnosti in o bodočnosti nekega družega, poleg vas, o mati, najdražjega mu bitja, bode se vzradostil, srce bode vzklopelo hvalečnosti do jedine, angeljsko-dobre rodne mu matere.“ —

„Ali sin moj, govori mi jasneje, jaz te ne umejem!“ —

In sedaj je jel pripovedovati; govoril je o ljubezni svojej, o dobrem, blagem srci Olginem, o danej jej obljubi in o trdnem sklepu, ostati zvest obljubi tej, naj že pride, kar-koli hoče.

Poslušala ga je mirno, niti z besedico ni posegla v njega govor. Položila je pletenje pred se na mizo, a niti ni opazila, da je klopec se zavrtil in zdrketal pod mizo, kjer se ga je takoj polastil mlad, doslej dremajoč maček, ki ga je, igraje se z njim, tiral pa celi sobi.

In obmolčala je še potem, ko je, dovršivši objavo svojo, zopet sedel na stol, željno pričakujoč odgovora njenega. Z objavo to presenetil jo je tako, da se jej je zdelo, kakor bi bile gole sanje. Z jedne

PODLISTEK.

Besede materine.

Spisal C—t ž.

(Dalje).

Besede te, kažejo vso dušno veličino matere njegove in pričujoče o plemenitem, vzornem človeškem srci, ganile so Milana do solz. — „Zato pa sin moj, delaj takó, kakor je dobri, nepozabni oče tvoj vsikdar storil: pomagaj revežu, kjer in kadar moreš. Ni je slajše zavesti, nego ta, ako morem reči, da sem posušil, pomagaje v revi in nadlogi, bodisi samo dve solzeči se očesi.“

„Ljuba mati, pa ne da bi prištevati tudi mene trdosrčnejem?“

„Ne, ne, dete moje; sodbo svojo o današnjem svetu in tej sodbi primerne nauke izrekla sem, dobro vedoča, da mladi ljudje — in ti si še mlad! — le površno sodijo; da se dade le preradi varati od slepečega videza.“ —

Milan se obrne od okna in premeri parkrat dolžino sobe.

Ker on le še molči, nadaljuje ona: „Vem, Milan, da si dobrega, vsmiljenega srca — in tako je prav. Vsmiljenje je

jedno najblažjih svojstev človeka, ker plemeniti dušo človeško; čut vsmiljenja dvigne človeka na ono višino, da postane to, kar bi moral vsakdo biti: dobronik, brat svojemu bližnjemu. Žal, žal, da vsmiljenja nedostaja na tem svetu — ta nedostatek je črv, ki razjeda družbo človeško. Ako bi vsakdo odprl srce svoje blagemu temu čutstvu, ne bi bili prisiljeni, dan na dan opazovati kruti boj, kateri bije tisoče in tisoče ljudi za košček kruha, za obstanek svoj; boj, v katerem sicer ne teče rudeča kri, pač pa potne srage siromakov-trpinov; ne bi opazovali, kako se oni, ki ki so se uverili, da tudi potne srage in krvavi žulji ne dajejo vsikdar bornega kruha, vržejo v naročje obupu in morečej resignaciji.“ —

V tem je sedel na stol poleg matere. Z nekakim svetim navdušenjem poslušal je besede njene, zdelo se mu je, da vidi nadnaravno bitje pred sabo. Besede materine so ga razvnele, kar kipelo je v duši njegov. —

„Bodite uverjeni, da mi je bil vsikdar svet spomin na nepozabnega, le prerano umrlega očeta. Pota, katera je hodil en, hoditi hočem tudi jaz. Obljubim vam, da

se hočem vsikdar vesti po vzvišenih naukih vaših; kjer-koli bodem mogel, pomagal bodem trpečemu človeštvu, tolažil bodem v bedi koprnečega reveža.“ —

„Hvala ti — in pogladila ga je ljubeznivo po lici — hvala na lepi tej obljubi.“ —

Zamislil se je nekoliko trenutkov. Potem se pa energično dvigne — kakor da se je za nekaj posebnega odločil — raz stol, položi jej levo roko svojo na ramo, se desno pa poprime prisrčno njeno desno in vprši prosičji pogled svoj v častitljivi njeni obraz, spregovori iskreno: „Mati! govorili ste danes o „vsmiljenju“ tako lepo, tako prepričevalno in do srca segajoče, kakor nisem še nikdar čul, a govorili ste le o vsmiljenju do „bližnjega“, do „človeštva“. Ravno kar govorjene besede pričajo mi o plemenitosti duše vaše in to mi daje pogum, da vas prosim vsmiljenja vašemu lastnemu sinu!“ Zakotnica je kar osupela, čuvša čudne te besede. —

„Za božjo voljo, kaj se godi, kaj pomenijo besede te?“ —

„Da, draga mati, vsmiljenja prosim vašemu sinu, vašemu lastnemu otroku, ki stoji tu pred vami!“ —

„Govori, prosim te, govori!“ —

želni zakoni proti pijanstvu in uže se tirja od vseh strani, da bi vlada sama vmes posegla ter izdala poseben državni zakon proti pijančevanju. Vlada je uže storila v ta namen nekatere korake. Prašala je namreč najvišji zdravniški svet za mnenje ter mu predložila sledeča vprašanja v odgovor:

a) Poblížnje označenje pijanstva, je-li pijanstvo bolešno stanje na osebi ali je je smatrati moralnim pogreškom.

b) V koliko je pijanstvo nevarno samo na sebi in važnost njega posledice za osebo, družino in društvo sploh.

c) Ozdravljivost pijanstva in nje pogoji.

d) Obstoj uže sedaj zdravniški zavodi za pijance, oziroma kako bi se isti morali urediti?

e) Je-li treba, da se pijancu zmanjša dobo doraslosti ali se mora isto opravičiti v smislu § 273 a, b, drž. zakonika?

f) Zahtevajo nevarnost pijanstva sama na sebi in njega posledice za človeško društvo, da se omeji osebna svoboda, oziroma, je li to omejenje potrebno, da se preprečijo nevarnejše posledice?

Ne ve se še, kako je odgovoril na ta vprašanja višji zdravniški svet. Tu naj slede nekateri posnetki iz objav istega sveta.

Kar se tiče označenja pijanstva, deli se zadnje v dve vrsti, namreč v perijodično pijanstvo ali dipsomanijo in v bolezen četvrtletnih pivcev, kojih bolešno nprav nikdo ne more zani-kati. Kakor bi je neka tajna moč vlekla, grabijo ti ljudje za steklenico v nekaterih redno nastajajočih slučajih, v tem ko so navadno najzmernejši ljudje ter čestokrat mrze alkohol. Tej vrsti pijanstva je čestokrat podlaga neka čmernost dotičnika, ki mu vzburja živčevje, katero vzbujenost hoče bolestež pomiriti z povživanjem al-kohola. Uprav ta vzbujenost živcev kaže na to, da je pijanstvo smatrati nekeje bo-lesti. —

Druga vrsta pijanstva je navadno trajajoče pijanstvo. Tudi pri tej sorti se nahajajo pojavi, kateri kažejo za-dosti na bolešno nprav. Važen je posebno upliv roditeljev na otroke, namreč pode-dovanje pijanstva. Nahajajo se tudi še bolj čudni slučaji, namreč, da se take osebe rađe vdajo pijanstvu, katere so bile n. pr. zadete v čepinjo, ali da trpe na boleznih v možganih — bodisi, da so se jim ti-le fizično močno pretresli —, kakor tudi vsled solnčarice. Sploh pa je mnogo razlogov, ki govore za to, da je pijanstvo bolezen in to menenje se vedno bolj širi tudi med razumniki.

Višja sanitetska oblast spoznava sicer, da je pijanstvo bolezen ali samo socijalna

stranij oglašila se je v njej goreča mate-rinska ljubezen in iz nje izvirajoča skrb za bodočnost sina, z druge stranij pa — da smo odkritosrčni — žaljeno samoljubje. Žalilo jo je hudo, da, zdelo se jej je skoro nedoumno, kako da je mogel nje lastni sin prikrivati tako važno tajnost pred njenim, kakor je vedno mislila, izredno bistrim očesom.

„Mati, vi molčite?! Molk vaš mi pravi, da ne odobrujete izvolitve moje, da se najina pota privikrat križata. Mati, to boli. Vse življenje svoje užival sem slasti, vso srečo, katero podeljuje vzvišena ma-terinska ljubezen; danes pa, ko prosim, da se mi spolni najslajša mi srčna želja, mi je obledela zvezda osrečevalne te ma-terinske ljubezni.“

„Milan, ne govori tako, ne pregreši se! Uprav iskrena ljubezen moja do tebe velela mi, da svarim, ko hočeš storiti korak, kateri bi bil usodepolen in — bojim se — poguben za vse življenje tvoje. Vedi, da me le redkokada varja slutnja moja. Jaz poznam ono gospodično, katere svoj-stva si mi tako lepo slikal, le površno in od videza in nimam pravice, da bi sodila takó ali takó o njej; žaljiva beseda ne pridi iz mojih ust. A svarim te, ker mi

bolezen, namreč taka, na katerej boleha človeško društvo. Izreči pa moramo, da bi bilo neumestno, ako bi se navadno pi-janstvo smatralo za bolezen in osobito pred državnimi zakoni. Ako bi navaden pijanec pred postavo veljal za bolnika, pokrilo bi se s tem marisikako zlodejstvo in ostal bi nekazen marisikak zločinec. Po istem pravu bi se moral vsak postopač, lenuh in navadni zmikalec smatrati bolnim ter bi se s tem opravičila njih dejanja.

Pijanstvo je pač bolezen, ali tej bo-lezni pravi se s pravim imenom „malopridnost, hudobna strast“. Ako hoče država res skrbeti za njeno odpravo, naj ne išče sveta pri zdravnikih, temveč naj prevdari, v kolikor je vsem državljanom opasna. Ni pač misliti, da bi pijanstvo bilo res bolezen, kajti vsakdo ima lastno voljo, koja ga dovaja k dobremu ali slabemu. Pijanstvo je temveč nasledek izprijenosti človeške volje in — slaba navada.

Ker je ta slaba navada tudi mej našim narodom žalibog uže preveč razširjena in mu čemdalje prinaša neznanske škode, to-liko v moralnem, kolikor v gmotnem obziru, hočemo v sledečih člankih nekoliko opisati žalostno stanje pijanca in nesrečne posle-dice te hude razvade, ki prizadeva ubogim družinam toliko žalosti in reve.

V pijanosti človek doprinaša najbolj divje čine, mesari se in pobija liki krvo-ločna žival. Kadar se je streznil, žal mu je svojih činov; proklinja trenotek, ko je prijel za kozarec — ali prekasno je.

Po nerednem popivanju zapije človek polagoma tudi svoje zdravje. V zdravstven-em obziru je pijanost neštevilno žrtev imela. Marisikdo je prerano legel v zgodnji grob, ker je bil nezmeren v pijači.

Ni nam skoraj treba omenjati mate-rijalnih škod, kajti pijancu zapoje le pre-večkrat — b o b e n.

Politični pregled.

Notranje dežele.

Državni zbor se snide zopet med 20. in 25. januarjem.

Diskuzija o pogajanju mej Čehi in Nemci stoji sedaj v prvi vrsti. Po-zornost, katero obrača vsa naša javnost tem konferencam, jasen nam je dokaz, kako važen faktor v naši državi je češki narod. Preveliko to važnost pripoznala je uže večkrat sama krona. Tudi sedaj pišejo vsi listi soglasno, da so se pogajanja pri-čela na izrečno željo vladarja samega. Vladar da hoče napraviti mir mej obema, na Češkem živčevju narodoma, ne da bi trebalo dotekniti se ustavnih določil. To

skušnja lastna tako velela. Tudi jaz sem bila mestna gospodičina, zato pa vem, kako težko se privadi taka, v mestnem vzduhu vzrejena stvar ostri sapi življenja na kmetih. Temu je treba obilo moralne močij, železne volje in jeklenega značaja — vse te imela sem jaz — a teh svojstev ima le malokatera. Milan, vbogaj mater svojo, ki te ljubi in katerej si ti vse na svetu — vse, me-li razumeš?! Pozabi in pozabila bo tudi ona! —

Zamislil se je. Iskreno in istinito lju-bečemu mater svojo, poznajočemu in cene-čemu razsodnost njeno, segle so mu besede nje do srca. Da nij ljubil Olge tako zvesto in goreče in da ni smatral za najnjudnejši čin moža, ako se izneveri danej besedi, vklonil bi se bil prav gotovo materi, obljuječ jej: mati, vi imate pravo, pozabiti hočem.

Ali motreč resne besede materine, vgladalo je dušno njega oko ljubko, ete-rično prikazen Olgino, videlo je proseč in najzvestejšo ljubezen izražujoč pogled njen; menil je, da čuje prošnjo blage deklice: ljubi me, ne zapusti me! —

Prikazen ta paralizovala je do cela vtis materinega svarila. —

(Dalje prih.)

svojo željo hoče vladar objaviti na posebno slovesen način, naj brže po rečem pismu do ministerskega predsednika. Vsi člani konference bili so pri cesarju na „kosilo povabljeni. Cesar je izrekel pri tej priliki posebno željo, da bi pogajanja imela po-voljen vseh.

Češki vodja Rieger izjavil se je v pogovoru z nekim nemškim žurnalistom, da on sicer ne goji posebnih nad, a ven-der upa, da konferenca ne bode ostala do cela brezuspešna.

Pogovore o šolskih stvareh so završili — o rezultatu seveda ne vemo česa povedati — in pričel se je pogovor o deželnem kulturnem svetu.

Da se nemški vodje res nadejajo ne-koliko preobrata v zmislu njim ugodnem, priča nam to, da so nemški člani konfe-rence dosledno izogobljejo izraza „državni jezik“, ampak govore samo o „uradem“ in „prometnem“ jeziku. Gospodom se iz-vestno sline cedijo po ministerskih stolah; zato hočejo kazati svojo „spravljivost“ in takim načinom dokumentirati, da so „re-gierungsfähig“.

Te nade nemško-liberalnih krogov iz-raža „Wiener Allgemeine Zei-tung“ pišoč: Prišel je čas, da misli vlada tudi na spravo z Nemci; vse kaže, da se bode situacija malo na levo zasukala. Značajno je, da ministra Dunajevski in grof Falkenhayn nesta poklicana k konferencam, pač pa trgovinski minister Marquis Bacquehem. Misli se, da prva dva odstopita — če ne takej, pa v kratkem — in napravita prostor dvema odličnima članoma nemško-liberalne opo-zicije.

Cesar je potrdil od hrvatskega sa-bora sklenjeni postavi o „proračunu za potrebščine notranje uprave kraljestev Hrvatske in Slavonije“ in o „odkupu re-galij v kraljestvih Hrvatska in Slavonija“.

Vnanje dežele.

Nemški listi trdijo, da hoče Rusija v Bolgarskeje zanetiti nekaj „kultur-kampf“, ker z rovanjem v narodnem po-gledu ni imela sreče. V tem nastojanju da „Rusijo“ podpira eksarh bolgarski, kateri je stavil na bolgarsko vlado nek „ultimatum“. Bolgarska vlada pa ni niti odgovorila na ta „ultimatum“.

Ruska vlada je izdala okrožnico glede Bolgarske. V tej okrožnici se pa Rusija ne bavi v prvi vrsti s politi-škimi prašanji, ampak s posledicami bol-garskega posojila z ozirom na one dolžnosti, katere je bolgarska vlada uže popred pre-vzela. Tu je gotovo govor o povračilu stroškov okupacije.

Zapri so pisatelja knjižice „Bombe“, katera je dolžila kralja Milana in naprednjaške ministre, da so se bogateli na nepošteni način. Prosil je od-loga 30 dni, da dokaže svoje trditve.

Sestava novega španskega mini-sterstva se je zakasnila, ker je mali kralj nevarno bolan in je vsa skrb materu-regentinje posvečena sinu.

D O P I S I.

Iz sožanskega okraja decembra me-seca. [Izv. dop.] (Konec). Ali ta stranka a tem ni bila še zadovoljna. — Najpopred se je hotelo pevovodjo pogovoriti, rekoč, da naj to pusti, da so fantje poredni, da se bodo pri pevskih vajah le norčevali in Bog ve še kaj. Ker se pa pevovodja vsemu temu ni dal oplahiti, ker je poznal zvijačo nekaternikov, začela je ravno ista stranka pevce ščuvati proti pevovodju, rekoč, da pevovodja sam nič ne razume, da nema niti pravega glasū za petje in še marisi-kaj družega. — A vse to ni nič hasnilo, fantje so hodili redno k pevskim vajam in kazalo je, da se vse ovire premagajo. Kar neso mogle storiti sladke besede, sto-rilo je ščuvanje, grozjenje, pretnje in dr. — Videči, kake ovire se jim stavijo v ne-

dolžnem početju, pevci zgubili so vse ve-selje in jeli omahovati. V tem so tudi na-sprotnoj stranki pridno pomagla dva po-sestnika, kojih imena nočem za zdaj imenovati. — Ker so se pevci od neke merodajne stranke podpihovali in prigovar-jali, naj ne hodijo več k pevskim vajam, opustili so to zaradi miru v občini, pa tudi na prigovarjanje starišev, ker so se bali prepirov. — Seveda vrli okoličani pri Trstu se ne bi vsega tega oplahili, a Kra-ševce je bolj miroljuben in rajši se sam uda, nego prouzroči prepir.

Sploh tukajšnji fantje dadó se v ne-katerih rečeh preveč strašiti. Petje, zlasti narodno petje, je slobodna stvar, nobeden nema pravice je prepovedati.

Vse to slišati v čisto slovenskej vasi, se mi je jako čudno zdelo ter nesem si mogel tega raztolmačiti. Vprašam tedaj zgovornega fanta, kaj da je temu uzrok, da se nedolžnemu slovenskemu petju po nekaterih stavijo take ovire? Odvrne mi: Temu je kriva sama zavist.

Ako bi se mladenči izvežbali v umet-nem petju ter bi prepevali lepe nove slovenske pesni v cerkvi in zunaj, prišli bi s tem stari pevci, kateri le po sluhu pojejo, ob vso veljavo, vsakdo bi rajše mlade poslušal. Da bi se to ne zgodilo, napeli so nekateri častiteljniji vse svoje moči proti mladim pevcem. — Sporazum-ljenja mej stariimi in novimi pevci pa ni bilo mogoče doseči. Ko vse to slišim zdih-nem: žalostno, da se na tako zloben način kali mladeničem veselje do petja in to iz gole zavisti in da to delajo taki, ki bi morali skrbeti za lepo petje v cerkvi in zunaj nje.

Dandanašnji se v vsakej bornej vasi goji lepo ubrano petje. Samo tu naj bi vse pri starem ostalo. — Pevovodju niso s tem prav nič kljubovali, kakor so imeli nekateri mogočnejši slab namen, ker on je itak z delom preobložen in si želi večer-nega počitka; pa saj tudi ni vdobil za svoj trud družega, kot grdo nehvaležnost.

Zdaj tedaj, ko ste na pragu volitve, dragi volilci, poskrbite tudi v to svrhu kaj, da ne bode v zasmeh bližnjim vašem. Izvolite si tedaj zrele, pametne može, ki jim bode za občino istinito mari. K.

Iz Komna 6. januarja. [Izv. dop.] Pri obćnem zboru našega „Bralnega društva“ so bili v odbor sledeči gospodi izvoljeni: A. Leban, predsednik; H. Cazafura, pod-predsednik; E. Kavčič, blagajnik; A. Tance, tajnik; A. Cordovado, M. Švara, I. Mel-zer, odborniki. —

Društvo je to leto sledeče časopise naročilo: 1. Slovenski Narod, 2. Slovanski Svet, 3. Edinost, 4. Novo Sočo, 5. Staro Sočo, 6. Brus, 7. Mir, 8. Ljubljanski Zvon, 9. Il Diritto Croato, 10. Il Mattino, 11. Neue Freie Presse, 12. Illust. Fliegende Blätter, 13. Triester Tagblatt, 14. Trie-ster Zeitung, 15. Kikeriki.

Društvo stoji na dobrih nogah, kajti ob koncu minulega leta imelo je 37. gld. več dohodkov, nego stroškov. — Prosit novo leto!

Domače vesti.

Za družbo sv. Cirila in Metoda na-bralo je pevsko društvo „Hajdrih“ na Proseku dne 5. t. m. v veseli družbi pri Balanču 2 gld. 40 kr. — Proseški Mo-horjani darovali so dne 21. decembra mi-nolega leta 2 gld; v gostilni „pri brzojavu“ nabralo se je dne 23. decembra 1 gld; dne 7. januarja t. l. nabrala je vesela družba na Proseku 4 gld. 66 kr; v veseli družbi v Čitalnici nabralo se je dne 10. t. m. 2 gold. 10 kr.

Za slovenski otroški vrt v Rojanu je daroval g. F. Dolenc v gostilni g. Bo-leta v Rojanu 1 gld.

Za podružnico sv. Cirila in Metoda na Greti nabralo se je v pušici krčme

„pri druŕstvu“ v Barkovljah dne 8. t. m. 1 gld. 26 kr.

Velocimeter g. profesorja Beluŕiŕa. Naznanili smo ŕe v proŕlem letu, da je profesor Beluŕiŕ izumil neki stroj, s katerem se more kontrolirati premikanje koŕij in fijakerjev. Gosp. profesor odŕel je s tem aparatom na razstavo v Pariz, ker je zvedel, da je Pariŕki municipij razpisal nateŕaj za sliŕne aparate. Aparat bil je sicer obdarovan na razstavi, a ni odgovarjal povsem zahtevam nateŕaja. Gosp. profesor je stroj potem tako prenaradil, da sedaj odgovarja stavljenim zahtevam. Za nateŕaj zglasili so ŕez 120 razliŕnih aparatov. V ta namen postavljena komisija izbrala je samo tri aparate, vse druge pa zavrgla. Mej tremi najboljŕimi je tudi Beluŕiŕev aparat. Komisija je izroŕila izbrane tri aparate za dva meseca v praktiŕno porabo in bode potem izrekla koneŕno sodbo.

Gosp. Beluŕiŕ ima pa od kompetentne strani tako doloŕna spriŕala o izvrŕnosti njegovega aparata, da je skoro gotovo, da bo njegovo izumljenje za najboljŕe spoznano.

Posledica Bazzonijevega govora. Pred par dnevi objavila je trŕaŕska brezzobeta daljŕi ŕlanek, v katerem graja ŕupana radi njegovih izrekov o latinskeji kulturi. Radi te graje skoŕile so na ubogo tetko trŕaŕske ŕidovske kavke „Cittadino“, „Mattino“ in „Indipendente“. Uboŕica se je tako prestraŕila, da se je predvŕerajŕnem toliko spozabila, da je rudeŕo gospodo tako rekoŕ odpuŕŕanja prosila. In take baŕe listom moramo priznavati poluradni znaŕaj! Ni-li ŕkoda denarja?! Dispozicijski fond bi se paŕ lahko v boljŕe namene porabil.

Veliki ples telovadnega druŕstva „Sokol“ bode dne 26. t. m. v redutnej dvorani gledaliŕŕa „Politeama Rossetti“.

Pevsko druŕstvo „Hajdrih“ na Proseku priredi dne 2. februarja veselico.

Pevsko druŕstvo „Zarja“ v Rojanu. Vabilo na domaŕo zabavo, katero napravi pevske druŕstvo „Zarja“ v dvorani gosp. Matije Bole v Rojanu v nedeljo dne 12. prosenca. Uspored veselice: 1. Jenko: „Naprej“, orkester. 2. Volariŕ: „Za dom“, poje zbor. 3. Nedved: „Moja roŕica“, ŕveterospev. 4. Preŕiren: „Nuna in kanarŕek“, izvrŕajeti dve petletni deklici. 5. * * „Potpourri slov. napevov“, orkester. 6. Kocjanŕiŕ: „Vae to“, poje zbor. 7. Gregoriŕiŕ: „V pepelniŕni noŕi“, deklamuje gospica I. F. 8. Maŕek: „Pri zibeli“, ŕveterospev. 9. Godba. 10. Bleiweis: „Domaŕi prepir“, igra, izvrŕujejo domaŕi delantantje. 11. Lisinski: „Plovi, plovi“, osmerospev. 12. Ples in prosta zabava. — Zaŕetek ob 5. uri popoldne. — Ustopnina 30 kr. za osebo brez izjeme. — Sedeŕi po 10 kr. Radodarnosti se ne stavijo meje. — ŕeleti bi bilo da se naŕe obŕinstvo v obilem ŕtevilu vdeleŕi te prve veselice mladoga druŕstva in je takim naŕinom spodbudi k nadaljnemu vztrajnemu delovanju.

Veseliŕni odsek okoliŕanskih pevskih druŕtev ima jutri zjutraj ob 10. uri seji v prostorih „delav. podpornega druŕstva“.

Velika veselica okoliŕanskih pevskih druŕtev v soboto dne 18. t. m. v gledaliŕu „Fenice“ obeŕa biti nekaj velikanskega. Bila bo to prva veselica, katero priredi naŕi vrli okoliŕani v mestu; pri njej nastopijo pevske druŕstva „Adrija“, „Velesila“ in „Zarja“; igro prevzame dramatiŕni odsek trŕaŕskega Sokola. Slavno obŕinstvo ŕe sedaj opozarjamo na to izredno zabavo. — Listki dobivali se bodo ŕe od pondeljka (13. t. m.) naprej, in sicer: v Trstu pri g. ŕitku, Corsia Stadion; v prodajalnici gosp. M. Kerŕeta in v kavarni „Commercio“. — V okolici: na Proseku pri g. Edvardu Slaviku; na Obŕini pri gospodiŕini Kariŕevej; v Bazovici pri o. k. poŕtnemu upravitelju gosp. Urbanŕiŕu; v ŕkednji v pevske druŕstvu „Velesila“; v Barkovljah pri gospodiŕini Anici Martelan-

ŕevi (v krŕini „pri druŕstvu“); v Rojanu v pevske druŕstvu „Zarja“; pri sv. Ivanu: pri g. Negodeju.

Pevsko druŕstvo „Zora“ pri sv. Ivanu. Kakor ŕujemo se to nekdaŕ jako vrlo delujoŕe pevske druŕstvo zopet oŕivlja. Te dni imelo je zopet prvo svojo pevske vajo. ŕeleti bi bile, da zavzame to druŕstvo v krogu druzih pevskih druŕtev okoliŕanskih svoje preŕjŕne, dostojno mesto.

Avstrijski Lahi. Vsakdo je ŕe ŕital ali vsaj sliŕal praviti, da se trŕaŕski in sploh vsi v Avstriji ŕiveŕi Lahi jako bahajo s svojim ŕudnim „avstrijstvom“. Da so istinito taki, kaŕe nam vsaki dan. Ko je nedavno avstrijska vlada iz Trsta izpokala znanega rokovnjaŕa Ulmanna, so vsi trŕaŕski listovi jednoglasno obŕalovali osodo drazege prijatelja in kolege ter obsojali naŕo vlado. Minoli teden izpokala je policija necega Jacchia, ker je bil v zvezi z irendentarskimi revolucionarnimi druŕtvi. V tukajŕnih listih opazujejo isto prikazen; vsi jadikujejo nad nesreŕnim prijateljem in mahajo po vladi. Enaki prizori so tu ŕe navadni; celŕ poluradni „Mattino“ se jih ne sramuje. — Minolo soboto je imel trŕaŕski ŕupan svoj slavnostni govor v javnej seji. V istem govoru se je nekoliko zagrozil tudi nam Slovencem, ali vsaj priznal da smo tukaj, kar so gospoda Lahoni dosedaŕ trdnovratno zanimali. ŕlovek bi mislil, da se panlahoni jezŕ nad ŕupanom radi njega pripoznanja. Ali temu ni tako. V „Gazzetta di Venezia“ se nek neodreŕen Trŕaŕan jezi, da je v javnej seji ŕupan izrazil svojo udanost presv. cesarju! — ter oznaŕuje to kot „brezpotrebno“. — V istem ŕasniku beremo v nekem ŕlanku, da se bode laŕski Trident moral (!) loŕiti od Avstrije ter se prikloniti Italiji ali pa iz njega napraviti „papeŕevo kraljestvo“. Laŕske skomine!

Iz ŕempasa nam piŕejo z ozirom na dopis, doposlan nam od tam in priobŕen v zadnjem ŕtevilki, da so si dne 7. t. m. na povabilo gosp. ŕerniŕskega dekana v ŕempaskeji obŕiŕskeji piŕarni izbrali postavno cerkveno oskrbnitvo. Upati je torej, da se sedaj duhovi pomirijo in nasprotstva uglaŕijo.

Popravek. V izkazu darov za „boŕiŕnico“ otroŕkega vrta v Rojanu izostal je po neljubeji pomoti dar 2 gld. gosp. Bandela v Rojanu.

V ŕervinjanu bode jutri nek tabor, na katerem se bodo zbrali vsi ŕupani, poslanci in svetovalci ter izbrali iz svoje srede deputacijo, katera bode ŕla k presv. cesarju ter ga prosila za zgradbo ŕelezniŕne proge Trŕiŕ-Ronki-Cervinjan.

Odprava svobodnega pristaniŕŕa. ŕe teden dni biva v Trstu posebna komisija, katereji je naloga prouŕiti in doloŕiti prostor, na katerem bi se lahko izkrcavalo blago prosto carine. V ta namen so priŕli v Trst miniaterska sovetnika baron Kalchberg in Becher in vladini sovetnik baron Buschman. Posvetovanja in doloŕila so ŕe tajna, vendar se pa ŕe zna, da bode segal zid, ki bode obkroŕeval prosti prostor, blizu do Barkovelj. Mestni odposlaniki so predlagali, naj bi se ne zgradil zid, ampak se napravil ŕelezen plot, kajti drugaŕi predil bi se razgled na morje.

Pred bolniŕsko blagajnico na korzu je vsak dan neŕtevilno ljudstva. Omenjena blagajnica izda vsak dan do 1000 gld. podpore; sluŕajev ima pa vsak dan od 1200—1300. Gotovo je mej njimi tudi mnogo simulantov, kar je pa lahko, kajti zakon teh blagajnic ni posebno sreŕno ustvarjen. — Kakor v Trstu razgraja influenza tudi po deŕeli in zakotila se je ŕe v najoddaljeneŕe gorske koŕe. Posebno moŕno razgraja po Laŕkem in Spanskem. Celŕ iz New-Jorka poroŕajo, da je v sredo umrlo na influenco 250 oseb. Hvala Bogu, da pri nas ni nevarna.

„Hripa ali influenza“ se v Trstu neznaŕsko hitro ŕiri. Lahko reŕemo, da je dosedaŕ ŕe polovica mestjanov na njej zbolela. Nekaterim je preŕla, drugi se pa

ŕe vedno kujajo. V sredo zaprli so tudi srednje ŕole; vse ŕole se zopet odprŕ drugi teden. Posebno dobro obŕutijo to bolezen okr. blagajna za bolnike in razna delalska druŕstva.

Knjiŕnici druŕstva „Adrija“ v Barkovljah so nadalje darovali sledeŕi gospodje: Fran Godnig 1 knjigo (daroval trikrat); Ivan Praŕel VIII. letnik „Ljublj. Zvona“; Drag. Martelane 1 knjigo (daroval trikrat); naŕelniŕstvo podruŕnice sv. Cirila in Metoda na Greti 3 izvode knjiŕice „Rudolf Habiburŕki“ (3 izvode te knjiŕice pa pevske druŕstvu „Zarja“ v Rojanu). Knjiŕnica „Adrije“ ŕteje sedaj 158 knjig in manjŕih knjiŕic. Ideja, ustanoviti knjiŕnico pri druŕstvu „Adrija“, bila je izvrŕna in prosimo vse rodoljube, da podpirajo ta prekoristni zavod. Knjige sprejema tajnikov namestnik F. Godnig v Dolenŕevem tiskarni v Trstu.

Vreme imamo zadnje dni lepo in prijetno. Mraz je zdatno ponehal in sije nam blagodejno solnce. Temperatura je kakŕen dan 15° C. Na Dunaju pa in vseh severnih mestih tiŕe ŕe zmirom pod niŕlo.

Amerikanec v Boljuncu. V Boljuncu so zaprli necega Mauricija Rumpo, kateri je nekoliko ŕasa tamkaj prav gosposki ŕivel in trosil denar. Pravil je, da prihaja iz Kalifornije ter je sin necega milijonarja. V istini je pa bil nek trgovski pomoŕnik iz Berolina, kateri je okral svojega gospodarja za 20.000 mark in jo potegnil po svetu. Pri njemu so naŕli ŕe kakih 1000 mark.

Porotno sodiŕŕe priŕne se dne 24. pr. m. Predseduje viŕji svetnik Mozetiŕ.

Mrtvoud zadil je neko 74letno M. Franzuti ter jo koj usmrtil.

Smrt na veŕalih se neki v Avstriji odpravi. Dotiŕna komisija, ki ima nalogo prouŕevati preosnovo kazenskega zakonika, izrekla se je uŕe za odpravo. Isto je storil tudi viŕji zdravniŕski sovet na Dunaju. Vpeljati hoŕejo namesto veŕal giljotino, znan peklenŕki stroj, kateri je toliko ŕloveŕkih bitij pokonŕal ob ŕasu francoske prekucije; morda se celo uvede umor z elektriciteto. Smrt je pa vedno smrt!

„Vrtec“, ŕasopis s podobami za slovensko mladino. Izŕla je prva ŕtevilka tega jako priljubljenega ŕasopisa z raznovratno mikavno, poduŕno in zabavno vsebino. Omenjamo osobito prevodov iz ŕeŕŕine g. ŕupŕev-a, nekaterih dobrih spisov ŕeŕke pisateljice Boŕene Nemeove, presŕnih pesni Podstrojiŕkega, Kreka in Seŕa in ŕtirih liŕnih podob. Kot prilogo pri naŕa Ipavŕevo skladbo: „Kdo je to?“ Tudi o tej priliki priporoŕamo ta istinito lepi in koristni list v obilno naroŕbo.

„Novice“ gospodarske, obrtniŕke in narodne, zaŕele so svoj 47. teŕaj. Prva ŕtevilka obsega: V prospeh govedoreje; solnŕna svetloba napravlja lojeni okus; zemljepisni in narodopisni obrazi; politiŕne stvari; naŕi dopisi; noviŕar. Za celo leto stanejo 4 for.

„Dom in svet“ je meseŕnik, katerega izdaja veleŕ. g. dr. Lampe, neutrudni naŕ pisatelj modroslovnih ved in kritik. List je namenjen srednoŕolskeji mladini, a z zanimanjem ga bode ŕital vsak razumnik, radi ŕesar ga toplo priporoŕamo.

Izkaz daril za boŕiŕnico v korist otroŕkemu vrtu druŕbe sv. Cirila in Metoda v Trstu. (Dalje). G. L. S. gl. 2, g. dr. Leginja gl. 1, g. L. F. gl. 1, g. Mahne gl. 5, g. Mankoŕ J. gl. 1, g. Martelane gl. 1, g. Mandiŕ gl. 2, g. Mankoŕ Ljud. gl. 15, g. ŕupnik Martelane 30 nvŕ., g. prof. Mandiŕ gl. 1, g. dr. Mandiŕ gl. 2, g. prof. Maher I. gl. 2, g. dr. Nabergej F. gl. 1, N. N. 50 nvŕ., g. a Negode M. gl. 1, g. Nadrah gl. 1, N. N. gl. 10, nazkriŕ raŕun 64 nvŕ., N. N. gl. 1, N. N. gl. 1, N. N. gl. 1, N. N. gl. 1, N. N. 20 nvŕ., g. a Polleg gl. 2, g. Polley gl. 1, g. Prelog gl. 2, g. a Paulin M. gl. 10, g. a Poliŕ H. gl. 5, g. dr. Peviŕ M. gl. 1, g. Pogorelec J. gl. 2, g. a Pertot F. gl. 5, g. P. N. 50 nvŕ., g. a Ruŕiŕka N. gl. 1, rodoljubi v

nemŕki kavarni gl. 2, g. dr. Ryŕar gl. 1, g. a Resman P. gl. 1, g. Stepanŕiŕ gl. 2, g. Sicherl gld. 1, g. dr. Smerdu M. 50 nvŕ., g. a in g. ŕabec gl. 10, g. S. P. gl. 1, g. ŕ. A. gl. 3, g. S. gl. 1, g. ŕ. B. gl. 3, g. a ŕepic M. gl. 2, Slovenci v konviktu gl. 1 in 40 nvŕ., g. ŕ. S. gl. 5, g. ŕile gl. 2, g. ŕolar A. gl. 2, g. a ŕorli Matilde gl. 2, g. ŕorli M. gl. 2, dr. Trinajŕtiŕ gl. 1, g. Turk gl. 2, dr. Tuma gl. 1, g. a Urbanŕiŕ J. gl. 2, g. Trnovŕ B., svetnik gl. 2, g. V. J. gl. 1, g. V. G. gl. 2, g. Vlah gl. 2, g. Viliŕiŕ H. gl. 2, g. a Vatrovac Jos. 1 tolar, g. a Vatrovac Ivana gl. 2, g. V. S. gl. 1, Z. Gianbattista gl. 2, g. ŕbona A. gl. 2, g. ŕitko F. gl. 1, gospa ŕmidt Marija nabrala je v krŕmi gospoda Lavrenŕiŕa 5 gl. in 2½ novŕ. Pri seji preosnove „Edinosti“ za dnevi list 2 gl. 75 nvŕ. Pri odborovi seji „delav. podpor. druŕstva“ 3 gl. 34 nvŕ. G. Poŕkaj M. 1 gl. 50 nvŕ., g. a Bartelj Ema gl. 1, g. ŕitko A. 1 gl. 50 nvŕ., g. dr. Rŕthel J. gl. 1, g. Gasperuzzi M. gl. 1, g. Draŕŕek J. 40 nvŕ., g. dr. Berne E. 40 nvŕ., g. a Sornik M. 20 nvŕ., g. a Pahor A. 20 nvŕ., g. Krŕe M. gl. 1, g. a Urban 60 nvŕ., g. a Sturm 20 nvŕ., g. Dovgan gl. 1, g. Krajner 30 nvŕ., g. Waschek 20 nvŕ., g. Mŕcke 20 nvŕ., g. Moŕnik 30 nvŕ., gosp. Bazariŕ 20 nvŕ., g. Mader 20 nvŕ., gosp. Silberhut 10 nvŕ., g. Gaspari 10 nvŕ. — (Konec prih.)

Gospodarske in trgovinske stvari.

Molŕa.

Na mleŕnost krav vpljiva v veliki meri molŕa. Res, da je mleŕnost zavisna pred vsem od plemena, od posebne lastnosti ŕivalske, od krmljenja in oskrbovanja itd. Ali vendar se ne da tajiti, da je kravja mleŕnost zavisna tudi od tega, kako in kedaŕ molzemo. Znano je, da spridimo ŕasih kravo le s tem, da jo neprimerno in slabo molzemo. In ali ni malomarna molŕa veŕkrat kriva, da zgube krave svojo mleŕnost? — Ker nam je iskati v veŕi in boljŕi mleŕnosti veŕ dohodka od govedoreje, treba, da se gospodarji malo bolj pobrigajo za molŕo ter gledajo, da jim dekle to delo prav opravljajo.

Pri nas molzejo dekle navadno na ta naŕin, da nategujejo s palcem in kazalcem sesca, iz katerih tegadel mleko odteka. Taka molŕa pa je neprimerna ter veŕkrat vzrok raznim boleznim na vimenu. Kravje vime s sesci vred zadobi veŕkrat vsled take molŕe grdo, podolgasto obliko. Pa tudi vime ŕisto izmleŕi je teŕe na ta naŕin. Veliko bolj primerna je molŕa, kakorŕna je v ŕvici in drugih krajih v navadi, koder je mlekarstvo vsakdanji kruh. Tamkaj molzejo na ta naŕin: Sesca pri mejo s celo roko (s pestjo) ter molzejo s tem, da sesca s prŕi na lahko pritiskajo ter tako potegujejo, da izteka mleko. S tako molŕo se varujejo raznih bolezni na vimenu ter pospeŕujejo kravjo mleŕnost. Na ta naŕin je tudi laŕe vime do ŕistega izmleŕi.

Taki molŕi se bo treba tudi pri nas privaditi. Dasiravno se zazdi na prvi videz malo teŕavneja, jo je vendar lahko priuŕiti vsaki kravji dekli in sicer na sledeŕi naŕin:

Mleŕi mora dekla navskriŕ tako, da prijema s celo roko desni sesec spredaj in levi sesec zadej vimena in obratno. Na to dvigne roke proti vimenu, katerega malo navzgor potisne. Ta hip, ko drŕita palec in kazalec gornji konec sesca, iztisne z ostalimi prti mleko iz sesca. S tem da vime navzgor potisne, izŕeja se mleko iz vimena v sesca. Z iztiskanjem sescev pa se odteka v podstavljeno golido. Kedaŕ je vime zelo polno, ni treba potiskati vimena navzgor, temuŕ zadostuje iztiskanje sescev na ta naŕin, da sklepamo polagoma pest, med tem ko ata palec in kazalec sprijeta na gornjem koncu sesca. ŕe opazujejo sesno tele, vidimo, da si ono ravno na ta naŕin pomaga pri sesanju.

Navskriž mlesti je tudi sicer najbolj priporočati, če hočemo čisto mlesti ter s tem pospeševati krvjo mlečnost.

Pri molzi gledati je nadalje na največjo snago. Pred molžo treba vime umivati ter ga sploh varovati pred raznimi boleznimi. Večkrat nastanejo bolezni na vimenu zategadel, ker smo vime zanemarili. Vsled bolezni na vimenu pa gre potem tudi mlečnost v nič.

Od kravjih dekel zahtevati je najstrožje, da vime vsakokrat čisto izmolzejo. Zadnje mleko je najbolj mastno. O tem se lahko vsak prepriča. Mlesti je pa sicer vedno ob določenem času. Na dan po trikrat mlesti je najbolj priporočljivo, da dobimo več in boljše mleka.

Vse to spričujejo skušnje, po katerih se lahko brez vsake skrbi ravnamo, če hočemo dobivati več dohodka od molznih krav.

„Dol. Nov.“

Tržno poročilo.

Cene se razume, kakor se prodaja na debelo blago za gotov denar).

Kava	Mocca	100 K.	134.—	136.—
Rio biser jako fina			—	—
Java			116.—	118.—
Santos fina			109.—	110.—
„srednja			105.—	107.—
Guatemala			115.—	117.—
Portorico			124.—	130.—
San Jago de Cuba			134.—	136.—
Ceylon plant. fina			132.—	134.—
Java Malang. zelena			116.—	118.—
Campinas			—	—
Rio oprana			108.—	109.—
„fina			104.—	105.—
„srednja			31.—	31.50
Cassia-lignea v zabojih			450.—	460.—
Macisov cvet			21.—	22.—
Ingber Bengal			76.—	77.—
Papir Singapore			56.—	58.—
Penang			66.—	67.—
Batavia			39.—	40.—
Piment Jamaika			7.75	8.—
Petrolej ruski v sodih	100 K.		10.25	10.50
„v zabojih			36.—	37.—
Uje bombažno amerik.			42.—	43.—
Leece jedilno j. f. gar.			42.—	43.—
dalmat. s certifikat.			53.—	54.—
namizno M.S.A. j. f. gar.			64.—	66.—
Aix Vierge			60.—	62.—
„fina			9.10	—
Božični pulješki			—	—
dalmat. s cert.			13.50	14.—
Smekve pulješke v sodih			4.—	4.50
„v venci			4.50	5.—
Limon Mešina	zaboj		94.—	95.—
Pomerance sicilijanske			98.—	100.—
Mandilji Bari La	100 K.		72.—	74.—
dalm. La. s cert.			18.50	19.—
Pignoli			17.50	18.—
Riz italij. najtineji			15.75	—
„srednji			13.75	14.—
Rangoon extra			12.50	12.75
„La			36.—	38.—
„Ha			18.—	19.20
Sultanine dobre vrste			20.—	22.—
Suho grozje (opaša)			10.50	11.—
Cibebe			38.—	—
Slaniki Yarmouth la.	sod		—	—
Polenovke srednje velikosti			32.—	32.25
velike			10.—	—
Sladkor centrifug. v vrečah	100 K.		8.50	—
certifikat.			9.25	—
Fazol Coks			9.—	—
Mandoloni			10.—	—
svetlorudeči			9.—	—
temnorudeči			10.—	—
bohinjski			9.—	9.50
kanarček			—	—
beli, veliki			7.—	7.25
zeleni, dolgi			90.—	92.—
okrogli			2.10	3.30
mešani, stajerski			2.20	3.25
Maslo			3.—	3.70
Seno konjsko			—	—
volovsko			—	—
Slama			—	—

Dunajska borsa

9. januarja.

Footni drž. dolg v bankovcih	—	—	gld. 87.—
„v srebru	—	—	87.55
Zlata renta	—	—	109.75
5% avstrijska renta	—	—	101.70
Delnice narodne banke	—	—	925.—
Kreditne delnice	—	—	922.75
London 10 lir sterlin	—	—	117.70
Francoski napoleondori	—	—	9.31
C. kr. cekini	—	—	5.56
Nemške marke	—	—	57.52 1/2

15—7 Z novo izumljenim

čudeznim žepnim mikroskopom vidi se vsaka stvar 500 krat povečana. Potreben je torej za vsakega trgovca, učitelja, dijak, da celo za vsako hišno gospodarstvo ker se mere z njim preiskovati jedij in pijače. Pride jama na je tud lupa, katera vrlo dobro služi kratkovidnim.

Komad stane samo 1 gl. 25 kr. proti gotovini ali po poštnem povzetju.

D. KLEKNER,

I. Postgasse šte. 20.

Lastnik pol. društvo „Edinost“.

„Slovanski Svet“

ki izhaja kot polumesečnik v Ljubljani, bo priobčeval leta 1890 prevažne, fundamentalne razprave o političnih sistemih Avstro-Ogerske, o narodopolitiških programih, o nacionalni avtonomiji, o cirkulometodski cerkvi in njeni zgodovini, o slovanskem narodnem gospodarstvu v pogledu na Slovane Avstro-Ogerske, o slovanskih važnih kulturnih vprašanjih, v vsaki številki politične članke aktualnega pomena, dopise in poročila o važnih dogodkih iz vseh slovanskih krajev ter o književnosti vseh slovanskih literatur.

„Slovanski Svet“ stoji za celo leto 4 gld., za četrt leta 90 kr.; za dijake in ljudske učitelje pa 3 gl. 60 kr. na leto in 90 kr. za četrt leta.

Naročnina se pošilja izdajatelju „Slovanskega Sveta“ v Gorico (Görz).

2—3

Občno koristna stvar.

Kdor hoče poslovati za občno koristno stvar ter si pri tem zaslužiti denarja, pošlje naj svoj naslov v zaprtem zavetku, na kateri naj zapiše „občno koristna stvar“, upravištvu tega lista. 2-3

Občno koristna stvar.

Občno koristna stvar.

Občno koristna stvar.

Občno koristna stvar.

Občno koristna stvar.

Občno koristna stvar.

Občno koristna stvar.

Občno koristna stvar.

Občno koristna stvar.

Občno koristna stvar.

Občno koristna stvar.

Občno koristna stvar.

Občno koristna stvar.

Občno koristna stvar.

Občno koristna stvar.

Občno koristna stvar.

Občno koristna stvar.

Občno koristna stvar.

Občno koristna stvar.

Občno koristna stvar.

Občno koristna stvar.

Občno koristna stvar.

Občno koristna stvar.

Občno koristna stvar.

Občno koristna stvar.

Občno koristna stvar.

Občno koristna stvar.

Občno koristna stvar.

Občno koristna stvar.

Občno koristna stvar.

Občno koristna stvar.

Občno koristna stvar.

Občno koristna stvar.

Občno koristna stvar.

Občno koristna stvar.

Občno koristna stvar.

Občno koristna stvar.

Občno koristna stvar.

Občno koristna stvar.

Občno koristna stvar.

Občno koristna stvar.

Občno koristna stvar.

Občno koristna stvar.

Občno koristna stvar.

Občno koristna stvar.

Občno koristna stvar.

Občno koristna stvar.

Občno koristna stvar.

Občno koristna stvar.

Občno koristna stvar.

Občno koristna stvar.

Občno koristna stvar.

Občno koristna stvar.

Občno koristna stvar.

Občno koristna stvar.

Občno koristna stvar.

Občno koristna stvar.

Občno koristna stvar.

Občno koristna stvar.